

Štev. 10

Junij 1941/42-XX

Letnik 72

Anton Debeljak

Ptički in fantički

*Kaj bi vam povedal,
perne krasotice?
Vedno bi vas gledal,
nenagledne ptice!*

*Pride čas prijazen,
vzgajate mladiče:
ničite golazen,
ničite črviče.*

*Nežni rod gojita
starca še v poletju.
Kadar on ne pita,
ves topi se v petju.*

*Večno bi poslušal
vaše mile pesni,
rajsko slast okušal
v vesni, v dobi kresni.*

*Kuga na vse tiste,
ki moré mladiče!
V družbo za nečiste
damo te fantičke.*

*Zadnji če krilatec
izmed nas izgine,
še človeški bratec
od gladu premine.*

*Čudo naših gajev.
nenagledni stvori,
pevci naših krajev,
nepozabni zbori!*

Winkler Venceslav

Šentjanžev kres

V kres šentjanžev vabimo;
velik plamen do neba,
svetla luč do dna srca —
vse mrakove je izpila.

V gibčnem kolu skačemo.
Pota z rajem smo prepleli,
v pisan venec jih ujeli
kot bi samo venec bila.

*Mlado pesem pojemo.
Polna luči in lepote
vriska v gluhi molk samote,
vse bo k sebi privabilo.*

Ivan Matičič

Morje je prebrodil

Ilustriral M. Gaspari

(Konec.)

Kakor blisk se je raznesla po vasi ta žalostno vesela novica. Na Hruševju se itak ne stresajo novice iz koša, razen kadar se zgodi kaj posebnega: ako se komu zvrne voz sena sredi pota, ako se vol naje sparjene detelje in poči, ako si krava zlomi rog ali se zgodi kaka podobna pomembnost, o, to je za Hruševje dogodek. Zdaj ti pa kar naenkrat prideta dva pastirca vsa raztrgana in opraskana, pa povesta, da prihajata pravkar iz brezna, povrh so ju pa še volkovi napadli. Oh, mati nebeška, to je bil

za Hruševje več ko dogodek. Teta Ratajka je pač poskrbela, da se je novica čimprej raznesla po vasi. Bila je naravnost ponosna, da sta prav njena pastirca to doživelva in se tako junaško izkazala. »Kaj si mislite,« je govorila ljudem, »v tako globočino vam pade to revše, saj ni dosti manjkalo pa bi padlo prav v pekel, pa vam gre ta pobeč noter in jo izvleče živo in zdravo. Ne, takih otrok pa ne premore nobena hiša!«

Ljudje so kar trumoma hodili gledat Tonco, da bi se na lastne oči prepričali, če je res še živa. Punče je pa ležalo v postelji in je bilo tako trudno, da ni moglo odgovarjati radovednim ljudem. Ko so se je dodata nagledali, so šli še pod kozolec občudovat Tinča. Ta pa ni ležal, ampak je že pomagal stricu zmetavati suho deteljo na kozolec. To je ljudi še bolj spodbodlo, da kar verjeti niso mogli.

»Kaj, ti si jo izvlekel iz brezna?« so ga spraševali in debelo gledali. Tinč je pa skopoj odgovarjal, le stric je zadovoljen prikimaval pa ponosen pogledaval fanta.

»To bo gozdar, to,« so navduševali kmetje Rataja. Da, stric Rataj se že sam tega zaveda in ne bo pustil dolgo več Tinča pastirčevati, temveč ga bo jemal rajši s seboj v gozd in ga navajal na gozdarsko delo. Tako je sklenil danes v svojem srcu stric Rataj.

»V vsako brezno, ki ga najdem, vržem noter kako bruno,« reče neki kmet.

»Zakaj pa?« vprašajo nekateri.

»I zakaj, zato, da se živinče ujame, če telebne noter. Zakaj pa ti fant nisi prišel rajši klicat nas, da bi ti prišli reševat punče?«

»Klicat? Kam, ko pa nisem vedel, kje sem.«

»I, kaj bi ne vedel; v gozdu si bil, mi pa na Hruševju. Tako ti povem, če ne veš.«

»O, zdaj mi lahko pripovedujete, pa bi mi prišli rajši tja povedat,« se odreže dečko.

Pa ju niso hodili gledat samo vaščani, temveč tudi drugi ljudje so se zanimali zanju. Sam gospod župnik ju je žezel videti in v nedeljo po maši

sta morala k njemu v župnišče, kjer ju je veselo pogostil. Gospod učitelj ju je pa vsem šolarjem postavil za zgled hrabrosti in vztrajnosti. Povsed v svetu je pa častitljiva navada, da nekateri občudujejo ali še celo obožujejo tistega, ki je nekaj velikega napravil ali dosegel, drugi ga pa gledajo po strani in bi ga najrajši utopili v žlici vode. To pa zato, ker jih je popadla neka nečedna bolezen, ki se imenuje zavist. Ta bolezen tudi hruševskim dečkom ni prizanesla in se je nekaterih nevarno lotila. Ti pobci so nekaj časa molče gledali Tinča, potlej so ga pa obkrožili in ga zasmehovali, češ da je nalašč pahnil Tonco v brezno, potlej si pa ni upal ponjo. No, pa niso naleteli na pravega, ko so se frkavci lotili Tinča. Ta jih je samo pisano pogledal in brž pograbil bič. O, to so jo odkurili natolcevalci in nič več si niso upali obregovati se obenj.

Je pa šel glas o tem doživetju tudi preko mej hruševskega območja. Marsikdo, ki je šel skozi Hruševje, se je potrudil do Ratajevih in se podrobnejše zanimal za to dogodivščino. Prišla je končno tudi gruča turistov — in hruševski ljudje so jim brž s posebnim ponosom povedali, kako sta Ratajeva nekje globoko v Volkovnjaku štrbunknila v brezno. Čeprav je brezno držalo nekam na oni svet, sta pa le prišla ven živa in zdrava, drug drugega sta izvlekla iz prepada. Nazadnje so ju napadli še volkov. A sta šla in sta vse zverine ne samo odpodila, temveč zmetala naravnost v brezno. Ljudje so kajpak v svojem navdušenju vso stvar prikazali tako, da se je lepše slišalo in prineslo Hruševju večjo slavo.

Gruča turistov se je seveda brž napotila k Ratajevim, kakor hitro je to zaslila. Kje sta ta dva velika korenjaka? Privedli so ju pred gosposke turiste — in ti so si ju zvedavi ogledali od vrha do tal. Vse od kraja sta jim morala razložiti, kako je bilo in kaj sta doživel. Nekateri so ju medtem slikali, eden ju je narisal za spomin, drugi si pa vse zabeležil, kar sta izpovedala, češ da bo poročal v časopisu, kdo sta Tinč in Tonca.

Eden izmed turistov, ki je bil videti zelo resen gospod, je pa nazadnje odvedel Tinča nekaj korakov proč od gruče pa ga vprašal:

»Ti, fantek, ali bi hotel z mano v mesto?«

»Čemu?« se začudi Tinč.
 »Kaj bi jaz v mestu?«
 »Veš, všeč si mi,« mu reče gospod prijazno. »Za tako vztrajnega in odločnega fanta kakor si ti, je škoda, da pase na Hruševju krave. Tak dečko mora v mesto, da se izobrazi za kaj boljšega.«

»Kaj bi jaz tam?«
 »Učil bi se kakega rokodelstva.«
 »Kakšnega rokodelstva?«
 »Na primer za mizarja ali ključavničarja. Postal bi lahko mehanik, iz mehanika pa šofer.«
 »Kakšen šofer?«
 »Nu, vozil se boš z avtomobilom.«
 »S kakšnim avtomobilom?«

»S takšnim, ki dirja po cesti kakor blisk, a brez konj in volov.«

»Ne, takega ne maram,« odbije fant.

»No, boš pa postal pilot in se boš vozil z letalom.«

»S kakšnim letalom?« — »Letal boš po zraku kakor ptič.«

»Tudi tega ne maram. Ostanem rajši na Hruševju. Čez eno leto pa pojdeva s Tonco zopet na Zasade, tam je najlepše na svetu.«

Gospod se nasmehne, potreplje ga po rami in reče: »Prav imaš, dečko! Po svetu je lepo, a najlepše je v ljubem rodnem gnezdecu! Take sreče ne najdeš v nobenem kraju in v nobenem mestu! Zdravstvujta, Tinč in Tonca, zdravstvujte vsi ljudje v tem zdravem kraju! Na svidenje!« »Srečno!«

Mestna družba odhaja, ljudje se veseli ozirajo za njo, Tinč in Tonca pa stojita sredi med njimi.

Krista Hafner

Sveta družina in razbojnik

Po ljudski pesmi.

Ilustriral Fr. Podrekar.

Nekoč je živel drvar Lesorez. Sredi gozda je imel hišico in v hišici ženo, ki ga je vsak večer, ko se je truden od dela vračal domov, čakala na hišnem pragu, se mu prijazno nasmehnila in ga pozdravila. Leto in dan sta tako živila in sta bila zadovoljna. Čez leto in dan pa je rekел drvar ženi: »Še otročička bi rad, ki bi mi vselej pritekel naproti, kadar bi se zvečer vračal domov.« In žena je sklenila roki in je prosila Boga, naj jima da otročička, majhnega otročička, ki jima bo v veselje in tolažbo. Leto in dan je molila in čez leto in dan je res otročička dobila. Lepo ga je v plenice povila in v zibelko položila in ko se je zvečer drvar vrnil domov, mu ga je pokazala in rekla:

»Glej, otročička sva dobila!«

Drvar je bil otročička vesel, v naročje ga je vzel in mu lepo pesemco zapel. Pel mu je o smreki v gozdu, o orlu na višavi, o roži trnuljčici v grmu. In ko je nehal peti, je položil detece v zibelko in rekel ženi:

»O, da bi naše detece že skoraj hodilo!«

In čez čas je dodal:

»O da bi naše detece že skoraj govorilo!«

Minilo je leto, drugega pol in drvar je sleherni večer vzel detece iz zibelke in mu psmice pel. Ko pa je minilo leto, drugega pol, je nekoga večera vzel detece iz zibeli, ga postavil na tla, prijel za ročici in rekel: »Detece ljubljeno moje, hodi!«

Toda detece ni hodilo, na tla je počenilo in milo zajokalo. In drvarju se je otročiček zasmilil, položil ga je nazaj v zibelko in žalostno rekel: »Zakaj moje detece ne hodi?«

Drugi večer se je drvar sklonil nad detece v zibelki, prijel ga je za ročico in rekel: »Detece moje, reci a ta! Detece moje, reci mama!« Toda detece ni govorilo, le v strop je strmelo in se za očeta ni zmenilo. In drvar je bil žalosten in je rekel: »Zakaj moje detece ne govorijo? Zakaj moje detece ne hodi?«

Od tega dne ni drvar otročička nikoli več v naročje vzel, ni ga ujčkal, ni mu psmice pel. Le vsako leto enkrat se je pred njegovo posteljico ustavil in vprašal: »Ali moje detece že hodi? Ali moje detece že govorijo?« In ko je žena žalostna odgovorila, da še ne, je jezno zaklel, pograbil klobuk in v temni gozd odšel in vso noč ga ni bilo domov.

Minila so štiri leta, petega pol in detece še vedno ni hodilo, še vedno ni govorilo. Tedaj je drvar odšel od doma, teden dni je po gostilnah hodil, pil in grde pesmi pel in Boga klel. Nato pa je postal ropar, strahovit ropar, strah vse dežele.

Štiri leta je živel v gozdu in ropał in ubijal ljudi. Včasih se je napil, prišel domov in se ustavil pred posteljico, na kateri je ležal otročiček, sinček njegov. Pogledal ga je in rekel: »Ali moj otrok že hodi? Ali moj otrok že govorji?« In ko mu je žena vsakikrat žalostna odgovorila, da sinček še ne hodi, da sinček še ne govorji, se je raztogotil, pograbil gorjačo in pretepel ženo in otroka. Nato pa se je vrnil v gozd in je zopet ropał in pil.

V tistem času je še hodila po zemlji sveta družina: Marija s sinom Jezusom in možem, svetim Jožefom. Po zemlji so hodili, ljudi tolažili in jim v potrebah tudi pomoč delili.

Nekega dne so prišli tudi v gozd, kjer je živel drvar in razbojniki Lesorez. Zagledali so hišico in Marija je rekla: »Potrakjmo na vrata in prosimo za prenocišče. Morda stanujejo notri dobri ljudje, ki nas bodo pod streho vzeli.«

Približali so se hišici. Na vratih je stala razbojnika žena in je držala v rokah šop ključev. Marija je stopila k njej in jo je prijazno nagovorila:

»Oj, dobra žena, prenoccite nas nocoj.«

Žena pa je odgovorila: »Rada bi vas pod streho vzela, rada bi vas to noč pri sebi imela. Toda imam za moža hudega razbojnika. Kadar pride domov, nikoli ni trezen, vselej je pijan. Po hiši razgraja, mene in otroka pretepa in Boga preklinja. Bežite, da še vas ne dobi.«

Marija je pogledala ženo in zasmilila se ji je v srce. Pogledala je sinka Jezusa in rekla:

»Ne boj se, žena ti, nič hudega se nam ne pripeti. Mož bo prišel domov pohleven in krotak, kakor svoje čase bil večer je vsak.«

Tedaj se je žena s praga umaknila in je trudne popotnike v sobo spustila. Za mizo jih je posadila in jih lepo pogostila. Ko so se odpocíli in okreplčali, jih je pred posteljico peljala in jim svoje detece pokazala:

»Kaj vam pravim, dobri ljudje, nesreča huda me teži. Detece imam, staro je že sedem let, osmega pol, pa ga še nisem videla, da bi bilo kdaj hodilo, nisem ga še slišala, da bi bilo kdaj spregovorilo. Zato je moj mož v temni gozd odšel in divji razbojnik postal. Sveti Bog, ti meni pomagaj!«

Takrat se je zgodilo čudo prečudno: Komaj je mati te besede spregovorila, že je otročiček vstal iz postelje in stekel iz hiše. Zunaj je zاغledal očeta, drvarja in razbojnika, ki se je vračal domov. Otročiček mu je stekel naproti, prijel očeta za roko in rekel: »Le brž, le brž, oče, pojrite domov. Doma imamo lepe goste. K nam je prišla Marija s sinom in možem svetim Jožefom.«

Oče je sinka prisrčno objel in poljubil. Prijel ga je za roko in skupaj sta šla domov. Doma je pokleknil pred materjo Marijo in sinom Jezusom in skesan rekel: »Pozdravljeni, gostje nebeški, ki ste mojemu sinu dali, da hodi, pozdravljeni gostje nebeški, ki ste mojemu sinu dali, da govorji.

Hud razbojnik sem bil, zdaj bom svojo obrt zapustil. Povej, ljubi Jezus, kaj naj storim?«

Jezus pa se je k razbojniku obrnil, ga blagoslovil in mu dejal: »Želim, da zopet kot nekdaj priden drvar postaneš. Krivico, ki si jo storil, popravi in ženo in sinka ljubi.«

Od tistega časa je bil Lezorez zopet priden drvar in o razbojniku ni nihče več slišal v deželi.

J. Kmet

V zvoniku

Ilustriral Globočnik Vito

Oh, ko bi se tiste nedelje še kdaj povrnile, ko smo se podili okoli cerkve, kmalu potem, ko je Jurjev Jože poldne odzvonil. Saj nas ni bilo veliko: Kovačev, Klančnikov, Žongrov in jaz. Hrupa in opitja je bilo pa kot bi bila vsa vas pokonci.

Ko je ura udarila eno, smo se vsi kmalu obesili na vro. Malega zamaje še Franckov, ki pred vsakim beži; tudi srednji se oglasi, čeprav šepavo in nerad, a veliki se vedno trdovratno brani. Če nismo vsi širje dobro poprijeli, pa ni bilo nič. Jurjev Jože, ki je bil za mežnarja že Bog ve koliko let, je zraven stal in se ludomušno smejal.

»Sakrlinč, zmaguje vas!« S tem je hotel reči: zanič ste, potegnite vendar! Napeli smo vse sile, vro je šigala gor in dol, hitro in silno je udarjalo in butalo v zvoniku, da se je kar stresalo nad nami.

»Lej, lej, kakšni tiči, še skozi lino mi ga bodo pognali.« Precej smo popustili. Saj smo poznali Jožeta, kaj kmalu bi začel otepati okoli ušes in dve nedelji bi si ne upali bližu. Kakor zadnjič. Preveč smo bili nagnali srednjega. Jože je bil pa ravno slabe volje. Spodil nas je izpod zvonika in s pestjo požugal, naj se le še enkrat pokažemo. »Pobalini, še zvonove mi boste pobili, saj niso po liri!« Nanihanci pa smo mu zagodili:

»Selski mežnar,
s trto zvezan,
s klinom zbit,
pa ne bo hodil več zvonit.«

Joj, takrat smo se mu pa od sile zamerili. Dolgo smo se mu izogibali.

Izpred Tomaževe hiše smo koprneče gledali v zvonik, še kamenja nismo smeli več metati v slepe line. V cerkev smo hodili kar skozi srednja vrata, da bi nas Jože ne dobil. Oh, tisti dnevi so bili dolgi, hudi. Sam Bog, da smo se spet pobogali. Spet smo smeli potegniti za vrvi. Vse je bilo pozabljeno.

Po četr ure smo vabili k nauku, a zdele se nam je komaj trenutek. To je bilo veselja! Nedelje so nam spet postale najlepši dnevi. Ponosno smo vlekli za vrvi, visoko v zvoniku pa je mogočno donelo, da so se bučni glasovi

razlegali po fari in privabljali ljudi. Kar zdržema so hiteli v cerkev, kadar smo mi zvonili.

»Ko bi smeli v zvonik,« smo se vsi kmalu domislili. Skozi line bi gledali, se smejalni otrokom spodaj in okruške zidu metali nanje. »Pa še vi pridite gor, če si upate,« bi jih podražili.

»Pa res, kar pojdimo,« je predlagal Klančnikov. Jože ne bi pustil, to smo vedeli. Preuhljal bi nas.

»Nič, če zvonimo, pa smemo tudi v zvonik,« se je postavil Žongrov Lojze. »Kar pojdimo,« sem pridejal še jaz boječe. Lojze je bil že dvakrat gori, jaz pa še nikoli.

Ko smo odvabili in je Jože odšel kupit cigarete k Francetu, smo se zmuznili v cerkev na kor ter skozi mala vratca v zvonik.

Kar ostrmel sem: pravljično strahotni svet se je odprl pred menoj. Vlažne, mračne stene, še nepobeljeni skladi kamenja so se solzili.

»Le hitro,« me je sunil Lojze, se oprijel umazanih, na pol trhlenih stopnic, za njim je skočil Kovačev Rafel in Klančnikov Ton, jaz pa nisem mogel nikamor. Široko sem razprl oči, vtaknil prst v usta, z drugo roko pa kazal na veliko ploščo, ki je malomarno nihala od ene strani na drugo. Kar glas mi je vzelo. Uh, tamle gori, nad glavo so mi visele cele skale; zdaj se bo katera utrgala in me zdrobila v prah.

»Lojze, ne!« sem zaprosil. »Saj vidiš...« — »Kar pojdi, nič se ne bojl!«

S strahom sem dotipal stopnico, se je krčevito oprijel in lezel počasi in boječe, prav kot takrat, ko sem na izbi klobaso izmagnil.

»Hop!« Noga mi je ušla pod stopnico. Zagomezljalo mi je po udih.

»Ne grem, Lojze. Pal bom.«

»Kar pridi, saj nič ni,« je vpil nekje visoko. Netopir je prhutnil, mrzla sapa mi je zapela v obraz. Joj, kakor ječe, o katerih mi je pravila sestra. Pogledal sem kvišku. Brez konca in kraja, samo tramovje in zvezene stopnice na vse strani, zvonov pa nikjer...

Prekobacal sem prve, druge... Saj se bo vse skupaj podrlo. Mravljinici so mi gomazeli po hrbtnu, tesnobno pročino sem čutil na obrazu. Vrnil bi se tako gotovo, kot je Kovačev ubil šolsko okno, pa jih je Žongrov dobil. A Lojze se mi bo smejal, vsakemu bo povedal. Nič, kar bo, pa bo. Previdno sem se bolj vlekel kot pa šel navzgor. Jože že, ko vsako desko pozna, še za dan ve, kdaj jo je prinesel iz spisli v zvonik.

To bo doma pripovedoval! Nak, doma še zinil ne bo, ko so pa tako čudni. Vse novo, vse čarobno kot na drugem svetu. Na vrhu se mi je posvetilo pred očmi. Tovariši so se zasmajali.

»Oj, kako se bojiš, kot bi smrt videl,« me je dražil Lojze. »Nič se ne bojim,« sem se opogumil in stopil k zvonovom. Kako mogočni so se mi zdeli. Trije kar po vrsti, drug večji od drugega. Nisem se jih mogel nagnil sem se skozi lino. Zortelo se mi je v glavi. Kakor škatlice so bile hiše, podi in kozolci. Kakor igrače, še šola je bila nizka in majhna, da bi jo na dlan vzpel. O, da! Na dlan bi jo vzpel, stisnil jo na vso moč. Ljudi nisem nič poznal, kot mravljinici so bili.

Ura je zdrknila in udarila. Joj, kar skozi ušesa je šlo. Jaz sem mislil, da bom oglušil. Glas se kar ni hotel porazgubiti.

»Raglja,« je vse vesel skočil Lojze v kot. Mikastil in vrtel je, da je zamolklo ropotalo. »Kot na veliki petek,« smo vsi hkrati zapili.

»Ne, če Joža...«

»Beži, beži! Jože je doma, šole pa tudi ni danes, da bi učiteljica...«

»Saj res, ni šole,« sem olajšano vzkliknil. Lojze se ni ničemur čudil; saj je bil vajen, vsaj rekel je tako. Res je vse pretaknil, za vsako stvar je vedel, kako se imenuje.

»Ura,« sem dahnil in lezel za leseno sobico za Lojzetom. Vse je bilo v kolesju, valji navitih vrvi so kar po vrsti počivali na železnih stebričkih. Oh, kako lepo nazobčana kolesa, ki so se komaj premikala na oseh. Ko bi jih smel vzeti domov, sem pomislil. Dotaknil sem se prvega in občudoval potem svoje prste, ki so bili črni, da so se kar svetili.

»Kaj boš ti,« me je odrinil Lojze in prijet za kljuko. Nekaj se je sprožilo in udarilo na zvon, nato drugič in tretjič, še in še. Ni hotelo nehati. Spogledali smo se. Kaj pa zdaj? Valji so se vrteli, vse kolesje se je zganilo, na zvon pa je bilo brez prestanka. Lojze je zgrabil zdaj to zdaj ono kljuko, ortil na vse strani. Nič.

»Bežimo!« je zaopil ves prestrašen in planil po stopnicah. Jaz se nisem upal spustiti, trikrat bi se razletel. Za njim sta drsela Rafel in Pavle. Kmalu sem precej zaostal, skoraj za dvoje stopnišč. Najrajši bi bil zajokal, pa si nisem upal. Kaj bo, kaj bo! Nihče ni izpregovoril besede, čulo se je le ropotanje in udarci kladiva na zvon.

Hvala Bogu! Oprijel sem se vrvi in stopil na tla. Trepetaš sem, vse mirno je bilo, le ura je visoko nad menoj bila, neusmiljeno bila.

Planil sem skozi vratca na kor. Joj, vse mi je zaplesalo pred očmi. Lojze, Rafel in Pavle so stali v vrsti tihi ko duh, pred njimi pa učiteljica. Ušesa so me zaskelela, v obraz mi je planila vročica.

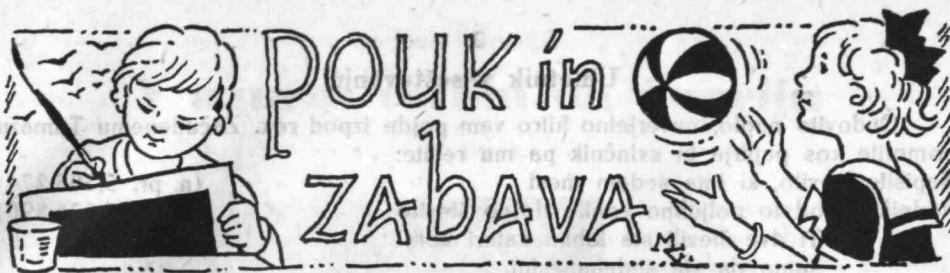
»Saj nisem, ne, nisem,« se mi je nehote izvilo iz grla.

trenutkih, so sicer iskrene in globoke, a se naglo pozabijo.

Tako je bilo v prvi, drugi, tretji hiši v naši vasi tisti ponedeljek.

Od takrat pa nismo nikoli več prijeli za vrvi pod zvonikom. Zdele so se nam dolge, dolge palice, pripravljenе samo za nas. Jurjev Jože se je smehljal, privoščil nam je. Na Tomaževih stopnicah smo stali in milo strmeli v zvonove, ki so se od časa do časa prikazovali skozi lino z dolgimi železnimi jeziki. A nikoli več niso tako prijetno in lepo peli kakor takrat, ko smo jim mi izpahljali glasove iz bronastih grl.

Mirko Kunčič

Čatež

Jaz sem Čatež,
gorski nagajivec,
večni klatež,
večni lahkoživec.*

*Ljubim zmedo,
burkasta dejanja,
begam credo,
kadar planšar sanja.*

*Ponočnjak sem:
vsepovsod voglárim;
zvit kot vrag sem:
noč in dan rovárim.*

*Melodije
vrtoglage pojem —
hudobije
pa ni v srcu mojem.*

*Jaz sem Čatež,
gorski nagajivec,
večni klatež,
večni lahkoživec.*

Zabavno računstvo

Da, tudi računstvo je zabavno. V dolgih zimskih večerih boste o tem lahko prepričali vsakogar in pripravili marsikateri družbi mnogo prijetno urico. Najbolj neverni Tomaž bo veroval v vašo računsko umetnost, ko mu boste povedali število, ki si ga je on samo mislil, ko je natihoma v dvomu spremjal vašo spretnost v številčenju.

1.

Pogoditev mišljenega števila

Takole mu govoricíte: (Primer za vas!)

Mislite si neko število. (n. pr. 9)

Pomnožite ga s 5. ($9 \times 5 = 45$)

Prištejte 25. ($45 + 25 = 70$)

Pomnožite z 2. ($70 \times 2 = 140$)

Prištejte 50. ($140 + 50 = 190$)

Delite z 10. ($190 : 10 = 19$)

Koliko ste dobili? (Odgovoril bo: 19),

Vi pa natihoma odštejete od tega 10 ($19 - 10 = 9$)

ter mu zmagošlavno in samozavestno poveste, da si je mislil število devet.

To bo strmel! Vi pa ga še nadalje držite v napetosti ter mu z novim poskusom dokažite, da ste tič!

* Čatež = slovensko bajeslovno bitje — nekakšen skrat — v Triglavskem pogorju.

Umetnik v seštevanju

Čudovito naglo, neverjetno hitro vam pojde izpod rok. Začudenemu Tomažu pomolite kos papirja in svinčnik pa mu recite:

Napišite število, ki ima sedem mest (n. pr. 5,308.274)
Podpišite pod to poljubno enako dolgo število („ 4,576.890)

Ti dve števili sta lahko kateri koli,
samo da sta sedemmestni.

Tretje število morate podpisati vi, ki to znač, zakaj to število se mora s sleherno številko gornjega dopolniti na 9 („ 5,423.109)

Pod to spet Tomaž lahko podpiše poljubno sedemmestno število („ 1,234.567)

Peto število mora podpisali zopet oni, ki zna, kot prej tretje z dopolnitvijo na 9 („ 8,765.432)

Šesto število spet Tomaž poljubno sedemmestno („ 6,876.545)

Sedmo število Vi kot tretje in peto z dopolnitvijo na 9 („ 3,123.456)

Gospod Tomaž, izvolite seštešti! ? ? ?

Hitel bo mož, hitel, vam pa pojde vse to le prepočasi. Vi boste opravili to hitreje in sicer takole:

$$\begin{array}{r}
 \text{Vzemite prvo število v računu:} & 5,308.274 \\
 \text{in mu odštejte} & \underline{3} \\
 & 5,308.271
 \end{array}$$

postavite pa 3 pred vso razliko in dobite pravo vsoto 35,308.271,
ki jo bo Vaš tovarš Tomaž, če se ne bo nič zmotil, dobil šele po daljem trudu.

3.

Višek priznanja pa boste želi, ko boste Tomažu razodeli, koliko je star in v katerem mesecu je rojen.

Opozorite ga, naj računa vse lepo natihoma in šele izid vam bo zaupal na vašo željo. Takole vodite njegovo računanje:

Pomislite, gospod Tomaž, v katerem mesecu praznujete svoj rojstni dan! (n. pr. v juniju, torej v 6. mesecu)

To število podvojite (6 × 2 = 12)

Prištejte 5 (12 + 5 = 17)

Pomnožite s 50 (17 × 50 = 850)

Prištejte število let, ki ste jih že doplnili (n. pr. 12) (850 + 12 = 862)

Odštejte od tega 365 (862 - 365 = 497)

Koliko Vam je ostalo? (Odgovoril bo: 497)

Zapomnite si njegovo izračunano število 497 ter mu v duhu prištejte čarobno število 115 (pomnite: 115!!!)

pa dobite . . . 612

Ta vsota je vedno tri- ali širimestno število.

Odrezite zadnji dve mestni na desni: to je število let starosti (12), število levo od starosti pomeni rojstni mesec (6).

Tomaž je star 12 let in praznuje svoj rojstni dan v juniju.

Tako, zdaj pa presenečajte one, ki tega ne znajo. Mnogo uspeha, prijetne zabave in računske slave!

V. P.

Jože Tomažič

V azurni votlini na Capriju

Potopis.

Neapelj — luka, nekoč ognjeniški krater

gih in ulicah lahko kupiš cele veje, kakor dobiš pri nas na kmetih češnjevo voje s češnjami, ali pa jeseni odrezano trto, polno grozdja.

Glavne ulice so velemestne, lepe in čiste. Obzidane so z dvo- do sedemnadstropnimi hišami in palačami. Zato se ti zdi, da so ulice še ozje. Ves dan so ulice izredno živahne. Posebno se pa napolnijo zvečer ob razkošnem blesku uličnih in cestnih luči. Polno udobnih avtobusov in kočij šviga med sprehajalcji. Še bolj zanimive so pa ozke stranske ulice, ki so le nekaj metrov široke. Zaradi visokih hiš so precej temne, le med strehami vidiš moder pas južnega neba. Med hišami čez ulice in ceste ter med posameznimi številnimi balončki ter okenskimi kamni so napete številne vrvi, kjer se suši sveže oprano perilo.

V mestu si številni tujci ogledujejo mogočna stebrasta pročelja ali fasade marmornatih palač in stavb, kupolaste cerkve in srednjeveške kraljevske trdnjave, v okolici pa tudi skromne in revne ribiške kočice, zidane iz rezanega kamna z nizkimi strehami. Bežečim slikam krasnih prirodnih lepot se pridružujejo številni in čudoviti umotvori italijanskih slikarjev, kiparjev in stavbarjev v narodnih muzejih, kjer najdeš najlepše in tudi najdragocenejše marmornate in bronaste rimske cesarje poleg starorimskih bogov in svetovnoznanih izkopanin iz Pompejev in drugih mest. Poleg izleta na delajoči ognjenik Vezuv ter ogleda izkopanih starorimskih mest se pač vsak tujec napoti še na skalnatni otok Capri, ki skriva v sebi čudovito dvo-rano, prav kakor iz pravljic. Tja smo šli tudi mi.

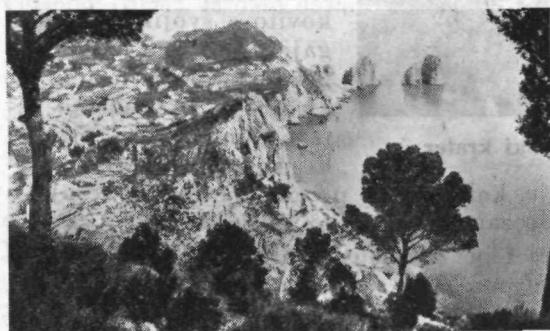
Izletniški parnik je zasidran precej proč od zelenomodre obale. Zato se je treba do njega pripeljati s čolnom. Številnih čolnarjev, ki ti ponujajo svoj najboljši in najcenejši čoln, se ubraniš takoj, ko sedeš v enega izmed čolnov. Šele sedaj uzreš vso prelepo obalo. Kmalu nas pripelje veslač do broda, ki je že ves poln ljudi različnih narodnosti. Vsi imajo isto željo: ujeti in videti čim več južnega sonca, modrega morja, prirodnih čudes in lepot. S tem edinim ciljem so vsi ena družina. Na krovu igra razveseljujoča godba. Veseljaki plešejo, a ljubitelji narave pa slone

Kraljevsko mesto Neapelj (Napoli) leži v Neapeljskem zalivu z Vezuvom v ozadju tako lepo, da je nastal pregovor: Kdor ga je videl, lahko umre! Trdijo tudi, da ni nikjer na svetu morje tako jasnomodro kakor tu-kaj: obrežje z belimi naselbinami nikjer tako slikovito s svojimi oljčnimi gaji, oranžnimi nasadi ter gozdovi pinij in cipres. Tu cveto in rumené citrone in krasne oranže, ki jih na neapeljskih tr-

posamezno ali v malih skupinah ob ladijski ograji ter zro na rajske obale. Povsod so na očeh daljnogledi, barvasti naočniki, v rokah številni fotoaparati vseh znakov in firm.

Tedaj ožive ljudje ob ladijski ograji in se nagnejo nad morje, da vidijo redek prizor. Ob boku ladje je pristal čolniček z dečkom v kopalnih hlačah. Ves je rjav kot bronasti kipi v muzejih! Na ladjo vpije: »Una lira, una lira!« ter kaže z roko, da naj jo vržejo v morje. Številne roke bogatih izletnikov so se ločile od ograje in srebrn drobiž je lesketajo padal na modro gladino in globlje... Deček se je iz čolna urno pognal s skokom na glavo v morje, se potapljal, dokler ga ni ulovil. Priplaval je na površje težko dihajoč in kažoč srebrn drobiž: »Una lira!« Še nekolikokrat se je potopil za eno liro ter jo vsakikrat prinesel na gladino.

Izletniški brod je krenil po modri gladini iz Neapeljskega zaliva proti skalnatemu otoku. Za ladijskim vijakom sta se belo kodrala dva velikanska valova, izhajajoča izpod broda, ter se vedno bolj širila. Beli galebi so s krikom obletavali brod ter sedali na razpenjene valove, kakor bi nekaj iskali.

Otok Capri z otočki Faraglioni

Skalnati otok Capri je pred nami. Prav za prav dve visoki skalnati gori, katerih stene padajo z višine več sto metrov v temnomodro morje. Ob steni ni nobene vasice ali ribiških hišic, le na gorskem sedlu na vrhu otoka leži mesto Capri. Ves otok je gorat, prepleten z gorskimi stezami, po katerih se poganjajo številne koze, saj je dobil od njih otok celo svoje ime. Zaradi izredno milega morskega in gorskega podnebja slovi

Capri za najpripravnješče letovišče vseh severnjakov. Na otoku je več razvalin in vrtov nekdajnih rimskih cesarjev, ki so tod končavali svoja življenja.

Naš brod se ustavi pred otokom, ker popolnoma k strmim stenam ne more in ne sme. Okrog njega mrzoli vse polno čolničkov, kakor prej belih galebov. Drug za drugim se spuščamo po stopnicah v čolne, ki nas nosijo po morju, o katerem pravijo, da je tu najbolj modro in najlepše na vsem svetu. Čolni izginjajo v nizki morski votlini, skozi katero ne smeš in ne moreš niti sedeč v čolnu, tako je nizka, Kadar morje naraste, tedaj je obisk votline sploh nemogoč! »Sklonite se, ali pa lezite na dno čolna!« velijo kaprijski čolnarji popotnikom. Čolnar spretno stopi ob stran skalnatne stene, da naravna čez prekop razpeto železno verigo tako, da čolnič gladko smukne čez njo, kajti plačati je treba voznilo in oglednino v Modro špiljo. V tej azurni votlini je sprva tema, šele čez nekaj hipov se oko privadi, da uzre pravljično lepoto te svetovnoznane morske votline. Je to velika otoška jama, ki ima namesto trdnih tal morsko gladino. Vsa votlina je čudežno razsvetljena, čeravno ne vidiš nikjer nobene skalne odprtine, skozi katero bi prihajala dnevna svetloba. Tedaj sem se spomnil druge take Modre špilje na dalmatinskem otoku Biševu, ki ima v skalni otoški steni nekaj metrov pod morsko gladino okno, skozi katero prenaša morska voda vpite sončne žarke in svetlogo v notranjost špilje, kjer jih razdeli v mavrične barve: modro, belo, rumeno, zeleno, rdečo in še nekaj živo-

srebrnih odtenkov je. Slično je v tej kaprijski modri votlini, ki je vsa razsvetljena s srebrno modrino. Sončna luč se v votlini v vodi tako lomi, da se razkraja v njene sestavne mavrične barve. Vozili smo se kot meglene senče po tej votlini, naši obrazi pa so bili sedaj rumeni, sedaj modri ali zeleni. Ribiški dečki so goli poskakali v vodo in plavali med čolni: njihova telesa so bila vsa v barvah in kot s srebrnimi biseri posuta. Pomočiš v vodo roko ali veslo in se ti zdi kot srebro: ju dvignes in od njih padajo kapljice živega srebra. Taki sta Kaprijska azurna votlina in Biševska modra špilja, dvoje edinstvenih otoških dvoran, kakor dvoje kraljevskih soban iz pravljic!

Zopet smo na našem brodu, ki je čolnarjem vrgel dve dolgi in močni vrvji, da so se nanje privezali. Pod razvalinami starih obmorskih vil z balkoni in okni v kamnitnih okvirih pa poganja skalna rastlina agava svoj prvi in zadnji cvet. Desetletja je srkala med skalami sokove za svoj smrtni cvet, sedaj je pognal visoko v modro mesečino in pod okni poje svojo prvo in zadnjo pesem.

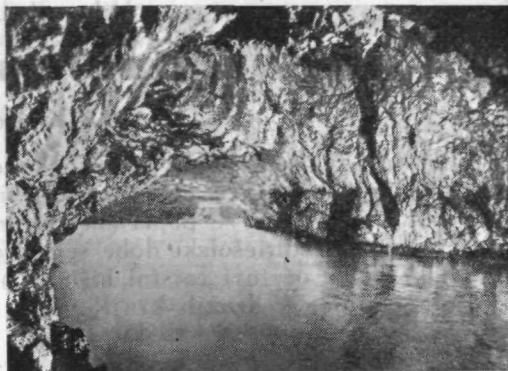
V temno morje je na zapadu padalo rdeče sonce ter se razlilo po modri gladini, kot bi položil nanjo veliko in zlato preprogo. Nebesna in morska modrina se je spojila v mehko in sanjavno noč pod južnim nebom. Gledaš v prelivajoče se temne modrine, v mlečno belino morskih pen, ki so še za svoje bisere ujele večerno zarjo in nekdo priповедuje čudovito pravljico o kraljični in o ribiču. Na morski skali čaka mlada kraljična, da ji ribič prinese z dna morja školjkin biser. Ribič se je potopil na morsko dno, da najde školjko z biserom. Že se dviga z njo na morsko gladino. Kraljična mu veli, naj živo školjko odpri. Ribič ji s silo odpre oklep in za enim je zasijal moder biser. Podal je umirajočo školjko z biserom kraljični v roko. Kraljična je školjki biser iztrgala. Tedaj pa je školjka zadnjič poslala biseru žarek, ki je segel kraljični do sreca in ga ji prebodel. Kraljična se je zgrudila mrtva na tla, biser pa se je zakotalil v morje. Na obali pa je pel agavin cvet svojo smrtno pesem sebi in kraljični ...

Mauser Karel

Pesem

**Marjetka marjetici lističe trga,
vetrček topli ji kodrčke stresa,
liste odnaša in z deklico šteje:
pekel — vice — nebesa.**

**Tiho Marjetka šteje in šteje.
Listič je zadnji — zdaj se zasmeje.
Smeh gre z vetrčem preko polja —
Marjetka vesela v nebesa bo šla.**

Modra votlina na Capriju

O zlata otroška doba

(Konec)

Po vsem tem, kar sem vam priopovedoval o svojem stricu Juriju, si lahko predstavljate, kako sem se vedno veselil velikih počitnic in kako nestрpno sem čakal dneva, ko se popeljem k njemu.

Do svoje srednješolske dobe sem preživel vse počitnice vedno pri njem in pri babici v očetovi rojstni hiši. A tudi vsa nadaljnja leta, ko sem preživiljal počitnice v drugih krajih, in to samo v vaseh na posestvih svojih kmečkih sorodnikov, sem vsakič obiskal tudi strica Jurija in se zamudil par dni pri njem.

Ob takih prilikah sva se vedno napotila na njegove travnike in polja, obstajala ob cvetoči ajdi ali ob krasni rdeči progi rdeče »turške« detelje ter prisluškovala brenčanju čebelic in žgolenju škrjančkov visoko tam gori pod jasnim modrim nebom.

Molčava sva ... In med nama so se prepredali spomini na vse one lepe ure, ki sva jih bila preživela in presanjala skupno. Razgreti zrak je v soncu trepetal, kakor da nama donaša na svojih blestečih valovih iz srca v srce one nežne besede ljubezni med stricem in nečakom, ki so nama trepetale v duši, a si jih iz sramu nisva mogla na glas povedati.

*

In nekega dne smo prejeli težko vest, da je naš dobri stric Jurij umrl.

Od tedaj je minilo že mnogo, mnogo let. Pesem, ki sem jo takrat napisal, pa hranim še vedno. Glasí se:

Naš stric Jurij

*(Visok in slok,
obraz koščen,
čelo kamnito,
pod njim globoke,
jasne oči.)*

*Oral je, kobil,
sezjal je in mlatil
— a mislil drugam.
Žvenk pluga ob kamnu,
vrisk kose ob brusu,
ob mlačvi udar
za udarom v ritmu
— pa je pozabil
na zemljo, na žito
in živel v strojih.
Gradil je motorje,
mline na veter,
a nam otrokom
— vrtljak...*

*Ob mraku v ulnjaku
zapel je na gosli
ljudske nam pesmi
za smeh in jok.
In ko se v noč
zatemnel je mrak,
je legel na trato
za hišo vznak
— strmel v zvezde.
A nehal je sanjati,
legel je raven
v zemljo vznak
in zdaj strmi
— v večnosti...*

Gospod urednik!

Tudi jaz naj Vam sporočim, kako je pri nas. Ko prinesem »Vrtec« iz šole, se vsi kar trgamo zanj. Moji starši preberajo vsega, ker jim je star prijatelj še iz njihovih šolskih let. Po sliki v »Vrtcu« št. 5 sva z bratom naredila krmilnico za ptičke in zdaj jih z veseljem gledamo, ko zobljejo nastavljenou hrano.

Naša gospa učiteljica je bila prav hudo zbolela, vsi smo se bali zanjo, pa hvala Bogu je spet ozdravila in nas uči.

Stanko Šuklje,

Bušinja vas št. 31.

Spoštovani g. urednik!

Še nobenega pisma nisem čitala iz Zagradca, zato sem se odločila, da Vam napišem nekaj vrstic. — Zelo lep je naš kraj in še posebno se ponaša z zdravo pitno vodo. Odkrili so jo v Globočcu ter napravili vodovod, ki bo dajal vodo celo Suhi krajini. Pri nas v Zagradcu imamo tudi šolo, cerkev, župnišče, elektrarno, poštoto, občino in trgovine.

Ob šolskih počitnicah pridejo otroci na počitnice iz daljnjih krajev, da okrevojajo in da se naužijejo svežega zraka.

Na »Vrtec« sem naročena že tretje leto. Čitam ga zelo rada. Komaj čakam, da g. učitelj razdeli številke. Zelo rada čitam povesti (»Morje je prebrodil«) in skrite stezice.

Vas lepo in prisrčno pozdravljam.

Anica Vidmar,
učenka II. r. v. lj. š. v Zagradcu pri Stični.

Naša krška župnija.

Prelepa je naša Krška dolina. V tem skritem kotičku živimo mirno in tiho življeno. Sredi župnije stoji lepa romarska cerkvica, posvečena sv. Kozmu in Damjanu. V njej se daruje vsak dan več svetih maš. Ljudje radi hodijo k sv. maši, da bi Boga prosili za srečo in mir. Pa tudi k zadostilnemu petku radi prihajajo. V bližini cerkve je ljudska šola. V šoli nas je veliko učenk in učencev. Blizu

Trebnje gorice in Gradička je Krška jama. V to jamo so se nekoč ljudje skrivali pred Turki. Tudi nekaj kapnikov je že notri. Nad jamo so še razvaline starega gradu. Tam pride na dan reka, ki se imenuje Krka. Če boste hodili kaj po naših krajih, Vas prosim, da bi se oglašili tudi na Krki.

Koželj Francka,

uč. V. razr. Ij. šole na Krki pri Stični.

Spoštovani gospod urednik!

Danes Vam prvič pišem. Z bratom sva že 4 leta naročena na »Vrtec«, ki ga zelo rada čitava. Posebno mi ugaja povest »Morje je prebrodil« in tudi vse druge. Ko pride atek domov, ga vedno vprašam, če je prinesel kakšno slovensko knjigo ali časopis. Živimo v Nezavisni Državi Hrvatski, ki nas je lepo sprejela in skrbi za nas. Veseli smo, če nam kaj pošljejo naši znanci. Stanujemo v Zemunu in smo tu šele nekaj časa. Imam dva brata in eno sestro.

Prav prisrčno Vas pozdravlja

Stabej Jožek,

učenec IV. b razreda ljudske šole, Zemun, Vladimira Nikolića 4.

Cenjeni g. urednik!

Zadnjič smo brali zadaj v »Naši pošti«, da so se oglasili naši sosedje iz Bevk. Zato smo se opogumili še mi in reklili: »Morda pa tudi nas ,natiskajo‘ v »Vrtcu«. Korajža veljal!« Pa smo se zmenili v šoli, da bomo kar skupno napisali pisemce »Vrtcu«.

Doma smo iz Blatne Brezovice pri Vrhniku in smo vneti bralci in bralke »Vrtca«. Posebno nam ugaja povestica »Hisička v čevlju«. Škoda, da se je že končala! V povestici se glasi, da sta šla očka Tine Kosmatine in mamica Mica Zalolica s Sinjo ptičico na kraljevski dvor. Kam pa je šlo 44 bratce Sinje ptičice?! Najbrž so ostali doma, ker jih je bilo le preveč za kraljevski dvor.

Lepo Vas pozdravljam

učenci in učenke 1. odd. viš. lj. šole
v Blatni Brezovici.

Dragi g. urednik!

Naš lepi dolenski kraj je kaj malo znani po svetu. Trg Mokronog leži v lepi dolinici, od ene strani obdan z gozdovi. Do postaje Bistrica je pol ure hoda. Cesta v drugo smer pa vodi v moj rojstni kraj Bruno vas. Tudi ta je v dolinici, pod njo pa teče reka Mirna.

Pri nas imamo posesto in veliko kmečko hišo. Zelo je prijetno pozimi na veliki in topli peči. Imamo še stare kmečke običaje. Otroci smo na peči, starejši pa nam pripovedujejo storijs ter pletejo peharje, koše in podobno. Ženske pa predejo na kolovratih predivo v prejo, iz katere delajo rjuhe.

Pošiljam Vam pozdrave čez hribe in poljane.

Borštnar Marija,
učenka III. razr. viš. lj. sole v Mokronogu.

Spoštovani g. urednik!

Že več let sem naročen na »Vrtec«. Ko prinesem »Vrtec« domov, me vsi prosijo:

»Daj ga meni!« Zvečer ga tudi ata rad vzame v roke. Najlepša povest se mi zdi »Morje je prebrodil«. Jaz pa tudi rad brem pisma, ki Vam jih pišejo otroci. Tu daj bi se rad uvrstil med mlaude pišarje, ki Vam pišejo.

Naj Vam opisem Zalog — moj rojstni kraj. V Zalogu imamo lepo petrazredno šolo. Stari Zalog leži ob Ljubljanci. Novi Zalog pa je severno od postaje. Tu so same lepe nove hišice, kjer bivajo sami železniški uslužbenci. Cerkev v Zalogu nimamo, čeprav šteje vas nad 1000 ljudi. V cerkev hodimo v D. M. v Polje. Tam imamo svoj »Marijin vrtec«, katerega vidi č. g. katehet.

Rad bi videl, da bi prišli tudi Vi enkrat v Zalog. Če ste kaj muzikalni, bi Vam pa prišel s harmoniko naproti. Znam zaigrati božične, velikonočne, pa tudi kakovo poskočno.

Najlepše Vas pozdravlja

Avsec Janez,
učenec IV. razr. ljud. sole v Zalogu.

Rešitev ugank v 9. številki

- 1. Češnje.** (Jemlji od 4 skupin črk po eno črko, začenši pri M navzgor itd.). Mnogo sadja — dosti zdravja.
- 2. Ogenj.** (Postavi namesto številk črke od Ž nazaj in citaj od O proti desni okrog, najprej vnanji vrsti). Ogenj je dober hlapec, a slab gospodar. (Citaj po 2 črki naprej in nazaj). Kadarska mačka ni doma, misi plešejo. (Začni na lev spodaj in citaj navzgor in navzdol, prav tako desni vrsti. Namesto številk vzemi dotično črko v abecedi). Uživajmo mladost na soncu, na zraku in v vodi.
- 3. Mačka.**
- 4. Ptič.**

Vse uganke je rešilo 83 reševalcev, po nekaj pa 6.

Izzrebani so bili in dobe nagrade:

Begunje pri C.: Debevc Jože. — Dev. M. v Polju: Šmavc Breda. — Dobrova: Zalaznik Zlatka. — Ljubljana: Borc Marjanca. — Nova vas pri R.: Modic Irena. — Ribnica: Bolha Marija, Campa Roza. — Smihel p. Novo m.: Mervar Milenka.

Listnica uredništva in uprave

S to številko zaključujemo 72. letnik „Vrtca“.

Zahvaljujemo se vsem cenjenim sotrudnikom, poverjenikom in naročnikom za pomoč, razumevanje in naklonjenost.

Naročnike, ki še niso poravnali naročnine, prosimo, da store to čimprej. Vsi naročniki, ki bodo poravnali naročnino na list vsaj do 15. junija, dobe novo knjižico „Mladina poje“.

P. n. poverjenike lepo prosimo tudi za naprej pomoči, da bi lahko v prihodnjem letu še pomnožili Vrtčev krog. Skušali bomo ustreziti vsem izraženim željam, kolikor se pač da to izvršiti.

Vsi prispevki za list naj se odslej pošiljajo le na naslov Uredništvo „Vrtca“ Ljubljana, Ulica 3. maja št. 10, denarne zadeve pa na upravo „Vrtca“ Kopitarjeva ul. 2, Ljubljana.

Želimo vsem zdrave in zadovoljne počitniške dneve!

Uredništvo in uprava.

»Vrtec« izhaja mesečno. Letna naročnina je za celonačrtno naročila 20 lir (2 liri mesečno), za posamezne naslove pa 25 lir. List izdaja in tiska Letaška tiskarna v Ljubljani. Zanjo odgovarja Jože Kramar.

Glavni in odgovorni urednik Fr. Ločnik škof v Ljubljani, Ulica 3. maja štev. 10. — Sklep uredništva je peti dan v mesecu. — Uprava »Vrteca« je v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 2 (H. Ničman).